

Dr hab. Adrian Mitreğa

Kielce, 5.01.2026 r.

Instytut Nauk o Bezpieczeństwie

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

Recenzja rozprawy doktorskiej

pt. „*Wzmacnianie wschodniej flanki NATO jako element polityki bezpieczeństwa Polski w latach 2014-2024*” autorstwa mgr Dominiki Trojanowskiej

promotor: dr hab. Przemysław Wywił, prof. UKEN

Wprowadzenie

Aneksja Krymu i wspieranie przez Rosję działań separatystycznych na Ukrainie w 2014 r., a następnie inwazja rosyjska na Ukrainę w 2022 r. uświadomiły większość państw europejskich o niebezpieczeństwie związanym z neoimperialną polityką Rosji. W odpowiedzi na działania Rosji NATO wzmocniło wschodnią flankę min. poprzez zwiększenie liczebności personelu wojsk sojuszniczych i przemieszczenie sprzętu militarnego bliżej wschodniej granicy Sojuszu. Umacnianie bezpieczeństwa wschodniej flanki NATO, w tym Polski miało być sygnałem dla Rosji o sile i solidarności Sojuszu.

Wobec wojny na Ukrainie Polska znajduje się na „pierwszej linii” wsparcia dla Ukrainy, ze względu na fakt, że przyjęła miliony uchodźców oraz zapewnia szeroką pomoc humanitarną i wojskową. Jako państwo dobrze znające Rosję i jej imperialne ambicje, już przed wybuchem wojny apelowała do krajów UE i NATO o zdecydowane dozbrojenie Ukrainy oraz wprowadzenie surowych sankcji wobec Rosji. Wraz z wybuchem wojny na Ukrainie Polska zwiększyła własne zdolności obronne, podnosząc wydatki na obronność, modernizując siły zbrojne oraz rozwijając współpracę wojskową z kluczowymi sojusznikami. Wzmacnianie wschodniej flanki NATO stało się dla Polski nie tylko reakcją na agresywną politykę Rosji, lecz także trwałym elementem długofalowej strategii bezpieczeństwa.

Z satysfakcją i uznaniem należy przyjąć pracę doktorską poświęconą wzmacnianiu wschodniej flanki NATO jako elementowi polityki bezpieczeństwa Polski w latach 2014–2024, gdyż mgr Dominika Trojanowska podjęła się tematu aktualnego i istotnego z punktu widzenia bezpieczeństwa państw wschodniej flanki NATO, zwłaszcza wobec agresji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę oraz zmieniającej się architektury bezpieczeństwa w Europie.

1. Przedstawienie podstawowych danych o kandydatce na doktora: (data uzyskania tytułu magistra oraz nazwa jednostki organizacyjnej, informacja czy kandydatka ubiegała się o nadanie doktora, przebieg pracy naukowo-zawodowej)

Na podstawie przedłożonej dokumentacji można stwierdzić, że mgr Dominika Trojanowska legitymuje się tytułem zawodowym magistra, który uprawnia ją do ubiegania się o nadanie stopnia doktora. Tytuł ten uzyskała w 2021 roku, kończąc jednocześnie dwa kierunki studiów: bezpieczeństwo państwa ze specjalnością zarządzanie bezpieczeństwem i obronnością na Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz politologię na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Należy dodać, że studia z zakresu bezpieczeństwa państwa doktorantka ukończyła z wyróżnieniem.

Od 2021 roku doktorantka realizowała studia doktoranckie w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie na Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Opiekunem naukowym doktorantki został dr. hab. Przemysław Wywiół, prof. UKEN. W trakcie kształcenia na studiach doktoranckich mgr Dominika Trojanowska w okresach od lutego 2023 r. do końca września 2023 r. oraz od lutego 2024 r. do końca września 2024 r. była zatrudniona na stanowisku wykładowcy akademickiego w Instytucie Bezpieczeństwa i Informatyki Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Jako wykładowca akademicki prowadziła zajęcia z zakresu bezpieczeństwa europejskiego, polityki bezpieczeństwa Unii Europejskiej, funkcjonowania służb specjalnych w systemie bezpieczeństwa RP oraz problemów egzystencjalnych współczesnego człowieka.

Osiągnięcia naukowe doktorantki odpowiadają poziomowi właściwemu dla etapu kariery, na którym się znajduje. Doktorantka posiada w dorobku co najmniej jeden artykuł naukowy opublikowany w czasopiśmie naukowym lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowej, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie, czego przykładem jest publikacja D. Trojanowska, *Wzmocnienie wschodniej flanki NATO w kontekście konfliktu rosyjsko-ukraińskiego*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis Studia de Securitate”, 13 (1), 2023. Ponadto istotną częścią dorobku naukowego doktorantki jest udział doktorantki w opracowaniu wielotomowej Encyklopedii Bezpieczeństwa, jako autorka i współautorka haseł dotyczących pojęć z obszaru bezpieczeństwa.

Odnosząc się do zaangażowania naukowego doktorantki należy dodać, że mgr Dominika Trojanowska brała udział w siedmiu konferencjach naukowych. W wielu przypadkach

występowała w roli prelegentki, prezentując referaty dotyczące m.in. perspektywy członkostwa Ukrainy w NATO, wpływu prowokacji nuklearnych Korei Północnej na bezpieczeństwo międzynarodowe, proliferacji broni jądrowej czy zaangażowania Kobiecych Jednostek Ochrony Kurdystanu w konflikt syryjski.

Doktorantka wykazała również doświadczenie w realizacji projektów badawczych, zarówno w charakterze kierownika, jak i wykonawcy. Szczególne znaczenie dla jej rozwoju naukowego miało pełnienie funkcji kierownika grantu w ramach programu STER NAWA, umożliwiającego realizację zagranicznego stażu naukowego w Genewie, co świadczy o umiędzynarodowieniu jej działalności badawczej oraz zdolności do samodzielnego pozyskiwania środków na badania. Ponadto mgr Dominika Trojanowska, jako wykonawca uczestniczyła w projektach badawczych dotyczących wykorzystania sił zbrojnych w przeciwdziałaniu zagrożeniom hybrydowym, terrorystycznym oraz pozamilitarnym, w tym w kontekście pandemii COVID-19.

Podsumowując ocenę dorobku naukowego doktorantki, należy stwierdzić, że jest on obszerny, spójny tematycznie oraz odpowiada aktualnemu etapowi rozwoju naukowego. Doktorantka jest autorką publikacji naukowych, brała czynny udział w konferencjach krajowych i międzynarodowych, posiada doświadczenie dydaktyczne zdobyte w szkolnictwie wyższym, a także uczestniczyła w realizacji projektów badawczych. Zwieńczeniem dotychczasowej działalności naukowej doktorantki jest praca doktorska pt. *Wzmacnianie wschodniej flanki NATO jako element polityki bezpieczeństwa Polski w latach 2014-2024* która stała się przedmiotem recenzji. Należy również stwierdzić, że doktorantka zgodnie z przesłanymi informacjami nie ubiegała się wcześniej o wszczęcie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora.

2. Przedstawienie informacji o ocenianej rozprawie doktorskiej:

- Tytuł rozprawy doktorskiej stanowiącej podstawę do ubiegania się w aktualnym postępowaniu o nadanie stopnia doktora

Przystąpienie Polski do Sojuszu Północnoatlantyckiego zasadniczo zmieniło kierunki prowadzonej polityki oraz sposób postrzegania bezpieczeństwa państwa. Współcześnie Polska odgrywa istotną rolę w NATO, pełniąc funkcję państwa frontowego wschodniej flanki, a jednocześnie będąc ważnym partnerem aktywnie uczestniczy w kształtowaniu bezpieczeństwa i stabilności w tym regionie.

Wydarzenia zapoczątkowane w 2014 roku, w szczególności aneksja Krymu przez Federację Rosyjską oraz destabilizacja wschodniej Ukrainy, stały się punktem zwrotnym w polityce bezpieczeństwa Polski. Rosnące zagrożenie ze strony Rosji wymusiło redefinicję priorytetów strategicznych i doprowadziło do uznania wzmocnienia wschodniej flanki NATO za jeden z kluczowych elementów polskiej polityki bezpieczeństwa. W związku z powyższym należy uznać, że tytuł przedstawionej do recenzji rozprawy doktorskiej *Wzmacnianie wschodniej flanki NATO jako element polityki bezpieczeństwa Polski w latach 2014-2024* jest adekwatny, aktualny i trafnie oddaje zarówno zakres czasowy, jak i istotę prowadzonych badań. W sposób jednoznaczny Doktorantka wskazuje na kluczowy obszar badań, jakim jest proces wzmocnienia wschodniej flanki NATO w kontekście polityki bezpieczeństwa Polski, osadzony w realiach po 2014 roku. Tytuł w ocenie recenzenta koresponduje z najważniejszymi współczesnymi wyzwaniami bezpieczeństwa, wynikającymi z agresywnej polityki Federacji Rosyjskiej, erozji porządku międzynarodowego oraz konieczności adaptacji Sojuszu Północnoatlantyckiego do zagrożeń o charakterze zarówno konwencjonalnym, jak i hybrydowym. Uwzględnienie ram czasowych 2014–2024 dodatkowo podkreśla aktualność prowadzonych badań.

W ocenie recenzenta tytuł rozprawy odpowiada aktualnym uwarunkowaniom bezpieczeństwa państw wschodniej flanki NATO oraz został prawidłowo sformułowany. Praca wypełnia również lukę badawczą, gdyż przedstawia proces wzmocnienia wschodniej flanki NATO oraz aktywną rolę Polski na rzecz stabilności w regionie w skonkretyzowanych ramach czasowych. Tym samym stanowi istotny wkład w rozwój nauk o bezpieczeństwie, zwłaszcza w obszarze badań nad odstraszaniem, obroną kolektywną i odpornością państwa w zmieniającym się środowisku bezpieczeństwa europejskiego.

- Ocena układu rozprawy doktorskiej

Recenzowana dysertacja doktorska Pani Dominiki Trojanowskiej stanowi zwarte opracowanie naukowe, jej układ przedstawiono w spisie treści, a istota problemowa kolejnych rozdziałów została sygnalizowana we wstępie. Dysertacja została podzielona na pięć rozdziałów poprzedzonych streszczeniami, wykazem skrótów, wstępem i zwięzłymi zakończeniami, bibliografią, spisem tabel oraz spisem rycin. Układ przedstawionej do recenzji rozprawy doktorskiej w ocenie recenzenta jest logiczny, przejrzysty i spójny, a jego struktura odpowiada standardom prac doktorskich w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie.

We wstępie doktorantka zawarła założenia metodologiczne, w tym cel badawczy pracy oraz cele szczegółowe, główny problem badawczy oraz pytania szczegółowe, hipotezę główną oraz hipotezy szczegółowe. Określono zakres przedmiotowy i czasowy badań (co potwierdzają ramy czasowe badań 2014–2024), a także omówiono zastosowane metody badawcze. Umiejscowienie wstępu i jego objętość są adekwatne do charakteru pracy doktorskiej.

Pierwszy rozdział pt. Polityka bezpieczeństwa Polski w kontekście członkostwa w Sojuszu Północnoatlantyckim pełni funkcję wprowadzającą do problemu. Doktorantka przedstawia politykę bezpieczeństwa Polski przed wstąpieniem do NATO, co pozwala uchwycić punkt wyjścia dla dalszych rozważań. Następnie Doktorantka w sposób pogłębiony analizuje zmiany w polityce bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej po 1999 roku, wyodrębniając zasadnicze kierunki działań, najważniejsze dokumenty strategiczne, relacje ze Stanami Zjednoczonymi oraz zakres zaangażowania Polski w operacje prowadzone przez NATO. Rozdział zamyka część poświęcona relacjom między NATO a Rosją po zakończeniu zimnej wojny oraz ich znaczeniu dla kształtowania europejskiej architektury bezpieczeństwa.

Rozdział drugi pt. Potencjał państw wschodniej flanki NATO koncentruje się na ocenie potencjału państw wschodniej flanki NATO, uwzględniając zasoby terytorialne, demograficzne i gospodarcze, zdolności militarne oraz percepcję zagrożeń. Przedstawienie potencjału wschodniej flanki NATO przez wyeksponowanie zasobów, zdolności oraz percepcji zagrożeń pozwoliło na kompleksową ocenę możliwości oraz ograniczeń państw regionu.

Rozdział trzeci pt. Wymiar polityczno-militarny wzmacniania wschodniej flanki NATO przedstawia mechanizmy wzmacniania wschodniej flanki NATO w wymiarze polityczno-militarnym, odwołując się do strategicznych dokumentów Sojuszu oraz praktycznych działań operacyjnych. Omówienie inicjatyw takich jak Enhanced Forward Presence, Nowy Model Sił NATO czy misje Air Policing wskazuje na pogłębioną analizę funkcjonowania NATO w praktyce. Istotnym elementem rozdziału jest również analiza regionalnych inicjatyw bezpieczeństwa oraz wielonarodowych ćwiczeń NATO w latach 2014–2024.

Kolejny rozdział pt. Wymiar militarny wzmacniania wschodniej flanki NATO na terytorium RP skupia się na militarnym wymiarze wzmacniania wschodniej flanki NATO na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Doktorantka przedstawia ramy prawne, proces modernizacji technicznej Sił Zbrojnych RP, wzrost liczebności armii oraz zwiększenie nakładów na obronność. Ujęcie czasowe 2014–2024 pozwala na przedstawienie dynamiki zmian na rzecz obronności wywołanych agresywną polityką Federacji Rosyjskiej w regionie. Uwzględnienie

w rozprawie m.in. projektu „Tarcza Wschód” służącemu wzmocnienia odporności Polski na ataki i wojnę hybrydową podkreśla osadzenie rozprawy w aktualnych działaniach państwa na rzecz wzmacniania obronności.

Ostatni rozdział pt. Budowa odporności RP jako element wzmacniania wschodniej flanki NATO koncentrując się na budowie odporności państwa i społeczeństwa. Doktorantka łączy zagadnienia odporności, obrony cywilnej, ochrony ludności, zarządzania kryzysowego oraz edukacji dla bezpieczeństwa, wpisując się w nowoczesne, kompleksowe podejście do bezpieczeństwa promowane m.in. przez NATO i UE.

Należy dodać, że zamieszczenie wniosków po treściach poszczególnych rozdziałów świadczy o umiejętności syntetyzowania wyników badań cząstkowych.

Zakończenie posłużyło, jako syntetyczne podsumowanie całości badań oraz weryfikację postawionych hipotez.

Rozbudowana bibliografia, obejmująca akty prawne, strategie, raporty, opracowania zwarte i ciągłe oraz źródła internetowe, świadczy o szerokiej kwerendzie źródłowej i solidnym zapleczu badawczym. Dodatkowo spisy tabel i rycin stanowią integralny element pracy naukowej, wzmacniając wartość poznawczą pracy.

Podsumowując, recenzowana praca doktorska autorstwa Pani mgr Dominiki Trojanowskiej stanowi spójne i logicznie skonstruowane opracowanie naukowe.

- Ocena zastosowanego piśmiennictwa

Bibliografia przedstawiona w rozprawie doktorskiej (od s. 296) jest obszerna, starannie uporządkowana i odpowiada zakresowi tematycznemu pracy. Różnorodność źródeł oraz aktualność materiałów świadczą o szerokiej i pogłębionej kwerendzie badawczej. Bibliografia została podzielona na: akty prawne, strategie i raporty, opracowania zwarte, opracowania ciągłe (artykuły naukowe), źródła internetowe. Taki układ jest w pełni zgodny z wymogami stawianymi rozprawom doktorskim w naukach o bezpieczeństwie i ułatwia identyfikację rodzaju wykorzystywanych źródeł.

W ocenie Recenzenta doktorantka dokonała poprawnego doboru literatury przedmiotu, a bibliografia jako całość jest aktualna i adekwatna do podejmowanej w rozprawie problematyki.

- Ocena celu pracy kandydata

Mgr Dominika Trojanowska określiła cel główny badań jako wskazanie miejsca i roli procesu wzmacniania wschodniej flanki NATO w polityce bezpieczeństwa Polski w latach 2014–2024. W ocenie recenzenta można uznać, że jest to cel opisowo-porządkujący, trafnie osadzony w aktualnych uwarunkowaniach bezpieczeństwa. Na pozytywną ocenę zasługuje fakt, że cel główny został rozwinięty w postaci powiązanych celów szczegółowych. Pierwszym celem szczegółowym rozprawy jest, przedstawienie przemian w środowisku bezpieczeństwa Polski oraz regionu wschodniej flanki NATO w latach 2014–2024, a także określenie, w jaki sposób zmiany te determinowały kierunki i specyfikę polskiej polityki bezpieczeństwa. Drugi cel odnosi się do przedstawienia roli i charakteru działań dyplomatycznych Polski, ze szczególnym uwzględnieniem zaangażowania w regionalne formaty współpracy politycznej jako odpowiedzi na zagrożenia płynące z Federacji Rosyjskiej. Trzeci cel zmierza do scharakteryzowania ewolucji polityki obronnej Sojuszu Północnoatlantyckiego oraz kluczowych decyzji wzmacniających zdolności odstraszania i obrony państw wschodniej flanki NATO. Kolejnym celem jest identyfikacja i ocena najważniejszych zmian ilościowych i jakościowych w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, podejmowanych w odpowiedzi na zmieniające się uwarunkowania bezpieczeństwa. Ostatnim celem jest przedstawienie podstawowych dokumentów strategicznych na poziomie narodowym i międzynarodowym odnoszących się do koncepcji odporności państwa oraz zarysowanie struktury i głównych komponentów polskiego systemu odporności jako istotnego elementu bezpieczeństwa państwa. Takie ujęcie świadczy o holistycznym podejściu badawczym, pozwalającym analizować bezpieczeństwo nie tylko przez pryzmat siły militarnej, lecz również dyplomacji, współpracy międzynarodowej oraz odporności państwa i społeczeństwa. Należy również dodać, że Doktorantka w sposób konsekwentny powiązała cele badawcze z zakresem czasowym pracy oraz z kluczowymi wydarzeniami polityczno-militarnymi, w szczególności rosyjską agresją na Ukrainę, co wzmacnia aktualność i zasadność podjętej problematyki.

W kontekście metodologicznej części pracy można zwrócić uwagę na fakt, że przedmiotem badań jest proces wzmacniania wschodniej flanki NATO jako elementu w polityce bezpieczeństwa Polski w latach 2014-2024. Przedmiot obejmuje tym samym szerokie spektrum zagadnień: środowisko bezpieczeństwa, współpracę regionalną, politykę obronną NATO, rozwój Sił Zbrojnych RP oraz system odporności państwa. Z kolei główny problem badawczy, który zawiera się w pytaniu jak wyglądało środowisko bezpieczeństwa

Polski i państw Europy Wschodniej w latach 2014-2024, a w odniesieniu do tego jakie działania na rzecz wzmocnienia wschodniej flanki NATO podejmowała Polska oraz Sojusz Północnoatlantycki? łączy w jednym pytaniu: diagnozę środowiska bezpieczeństwa Polski i Europy Wschodniej, analizę działań Polski, analizę działań NATO. Taka konstrukcja powoduje, że problem badawczy staje się zbiorem kilku odrębnych problemów. Ponadto w pytaniu doktorantka użyła terminu Europa Wschodnia, który jest szerszy zakresowo od sformułowania „wschodnia flanka NATO”.

Wątpliwości budzą niektóre z hipotez badawczych. Hipoteza dotycząca przyszłego spadku możliwości wsparcia USA oraz przyszłej roli Polski jako lidera regionu, wykraczają poza ramy czasowe badań (2014–2024) i mają charakter predykcyjny. Należy również dodać, że hipoteza odnosząca się do stwierdzenia, że Polska „powinna przyjąć rolę przywódcy”, ma charakter postulatyczny, co wskazuje na preferencję doktorantki.

Podsumowując, cel napisania pracy doktorskiej został poprawnie sformułowany, osadzony w realiach badawczych i w pełni adekwatny do treści rozprawy doktorskiej, a jego realizacja przyczynia się do pogłębienia wiedzy na temat polityki bezpieczeństwa Polski oraz funkcjonowania wschodniej flanki NATO w zmieniającym się środowisku bezpieczeństwa. Również zaproponowany przedmiot badań, główny problem badawczy oraz hipotezy należy ocenić pozytywnie, a uwagi, które zostały opisane powyżej wynikają w ocenie recenzenta z ambitnego podejścia doktorantki do badanej problematyki oraz chęci całościowego uchwycenia roli Polski w systemie bezpieczeństwa euroatlantyckiego.

- Wskazanie oraz ocena zastosowanych metod badawczych

Doktorantka w dysertacji wykazała znajomość metodologii badań naukowych, zarówno w wymiarze teoretycznym, jak i empirycznym. Metody zastosowane w badaniach są adekwatne i w przeważającej mierze zbieżne z deklaracjami wyłożonymi przez doktorantkę. Mgr Dominika Trojanowska poprawnie identyfikuje złożony, wielowymiarowy charakter badanego zjawiska i dostosowuje do niego zestaw metod badawczych właściwych dla dyscypliny nauki o bezpieczeństwie. Do mocnych stron metodologii należy zaliczyć przede wszystkim trafny dobór metod, takich jak analiza literatury i dokumentów strategicznych, metoda porównawcza, obserwacja oraz metoda sondażu diagnostycznego za pomocą wywiadu eksperckiego. Przeprowadzenie wywiadów eksperckich z przedstawicielami Wydziału Współpracy Międzynarodowej RCB, Wydziału Polityki Obronnej SP RP przy NATO

w Brukseli, radcą w dziedzinie rozbrojenia SP RP przy Biurze Narodów Zjednoczonych w Genewie znacząco podnosi wartość poznawczą dysertacji. Jednocześnie brakuje odniesień w pracy w kontekście kryterium doboru ekspertów, jak również arkusza kwestionariusza wywiadu.

Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że autorka świadomie lokuje badania w kilku paradygmatach teoretycznych (realizm, liberalizm, konstruktywizm), co umożliwia wieloaspektową interpretację zjawisk bezpieczeństwa.

Podsumowując należy stwierdzić, że doktorantka zna nie tylko metody badań naukowych, ale także potrafi je praktycznie zastosować. W związku z powyższym, stwierdzam że mgr Dominika Trojanowska posiada odpowiednią znajomość metod badawczych i umiejętność prawidłowego ich doboru i zastosowania.

- Ocena części rozprawy doktorskiej dotyczącej omówienia wyników badań

Omówienie wyników badań zawarte w rozprawie doktorskiej należy ocenić pozytywnie. Doktorantka przedstawiła rezultaty przeprowadzonego postępowania badawczego, odnosząc je bezpośrednio do sformułowanych problemów badawczych oraz hipotezy głównej i szczegółowych. Układ tej części pracy jest przejrzysty, a prezentowane wnioski wynikają z uprzednio zaprezentowanych analiz literatury, dokumentów strategicznych, aktów normatywnych oraz materiału empirycznego (wywiadów eksperckich).

Przeprowadzone badania potwierdzają wielowymiarowy charakter wzmacniania wschodniej flanki NATO w latach 2014–2024. Wyniki analiz przedstawiono w sposób spójny i uporządkowany, co umożliwia klarowne prześledzenie procesu weryfikacji hipotez badawczych.

Pozytywnie należy również ocenić krytyczny wymiar omówienia wyników. Doktorantka przedstawia nie tylko sukcesy i postępy w zakresie wzmacniania bezpieczeństwa Polski i wschodniej flanki NATO, lecz także podejmuje się identyfikacji istniejących ograniczeń i słabości, m.in. niewystarczająca liczba wojsk NATO na wschodniej flance czy opóźnienia w budowie systemu odporności państwa. Taka postawa świadczy o dojrzałości naukowej i uniknięciu jednostronnego, normatywnego charakteru badań.

Podsumowując, omówienie wyników badań spełnia wymogi stawiane rozprawom doktorskim. Przedstawione rezultaty są spójne z założeniami metodologicznymi pracy,

logicznie powiązane z problemem badawczym oraz wnoszą istotny wkład poznawczy do badań nad bezpieczeństwem Polski i wschodniej flanki NATO.

- Informacja dotycząca praktycznego zastosowania wyników badań

Dysertacja autorstwa mgr Dominiki Trojanowskiej może stanowić wartościowe źródło dla decydentów oraz analityków bezpieczeństwa, poszerzając ich wiedzę w zakresie ewolucji bezpieczeństwa wschodniej flanki NATO, występujących dla tego obszaru zagrożeń, potencjału państw ją tworzących, a także procesu modernizacji systemu obronnego ze szczególnym uwzględnieniem Polski, wynikającego z członkostwa w NATO oraz neoimperialnej polityki Rosji.

Wyniki badań mogą posłużyć również jako wartościowe źródło wiedzy w procesie kształcenia studentów. Wnioski z przeprowadzonych badań mogą zostać włączone do treści programowych grupy zajęć realizowanych na kierunku bezpieczeństwo narodowe. Włączenie rezultatów badań do procesu kształcenia przyczyni się do podniesienia jakości dydaktyki akademickiej oraz lepszego przygotowania studentów do pracy w instytucjach odpowiedzialnych za bezpieczeństwo.

- Ocena czy rozprawa stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego

Analiza przedstawionej do recenzji dysertacji doktorskiej pozwala stwierdzić, że rozprawa autorstwa mgr Dominiki Trojanowskiej podejmuje oryginalny problem naukowy, rozumiany jako pogłębione i wielowymiarowe rozpoznanie procesu wzmacniania wschodniej flanki NATO w latach 2014–2024, ze szczególnym uwzględnieniem roli Polski w tym procesie. W ocenie recenzenta oryginalność przedstawionego problemu nie polega na odkryciu zjawiska dotąd nieznanego w nauce, lecz na nowym sposobie jego ujęcia, systematyzacji oraz interpretacji w omawianym okresie i na określonym terenie.

Mgr Dominika Trojanowska w trakcie procesu badawczego wykazała, że proces wzmacniania wschodniej flanki NATO nie był jedynie sumą działań militarnych poszczególnych państw, lecz złożonym mechanizmem polityczno-wojskowym, obejmującym: adaptację strategii Sojuszu, intensyfikację współpracy regionalnej, przyspieszoną modernizację sił zbrojnych oraz stopniowe budowanie systemu odporności państwa.

Mgr Dominika Trojanowska w sposób dojrzały i konsekwentny rozwija istniejące koncepcje (odstraszanie, odporność) adaptując je do aktualnych problemów państw wschodniej flanki NATO, ze szczególnym uwzględnieniem Polski w kontekście rosyjskiego zagrożenia.

Reasumując przedstawione ustalenia, można stwierdzić, że mgr Dominika Trojanowska w swojej rozprawie dowiodła oryginalności rozwiązania problemu naukowego na tle dotychczasowych osiągnięć oraz obecnego stanu wiedzy w podjętym obszarze tematycznym, a prowadzony proces badawczy cechował się wyraźnym ukierunkowaniem naukowym.

- Ocena czy rozprawa doktorska prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w dyscyplinie

Na podstawie dysertacji można stwierdzić, że Doktorantka poprawnie operuje aparatem pojęciowym właściwym dla nauk o bezpieczeństwie oraz posiada zdolność do krytycznego wykorzystania dokumentów strategicznych NATO, UE i RP. Na podkreślenie zasługuje również umiejętność łączenia badań teoretycznych z badaniami empirycznymi, co świadczy o odpowiednim przygotowaniu pod względem metodologicznym. Mgr Dominika Trojanowska w dysertacji wykazała prawidłowe rozumienie współczesnych problemów bezpieczeństwa, takich jak odstraszanie, obrona kolektywna, architektura bezpieczeństwa euroatlantyckiego, zagrożenia hybrydowe, odporność państwa oraz współczesna rola sojuszy wojskowo-politycznych. Ponadto umiejętnie przedstawiła analizowane zjawiska w szerszym kontekście teoretycznym, odwołując się realizmu, liberalizmu czy konstruktywizmu.

Reasumując, rozprawa doktorska jednoznacznie potwierdza, że mgr Dominika Trojanowska posiada ugruntowaną wiedzę w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie. Przedstawiona do recenzji praca świadczy o dobrym poziomie wiedzy doktorantki, znajomości literatury przedmiotu, umiejętności naukowego rozumowania oraz prowadzenia uporządkowanego wywodu naukowego.

- Ocena umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej

Analiza rozprawy doktorskiej autorstwa mgr Dominiki Trojanowskiej pozwala stwierdzić, że Doktorantka posiada umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Przejawia się to w poprawnym sformułowaniu problemu badawczego, celów i hipotez, odpowiednim do podejmowanej tematyki doborze metod badawczych oraz logicznej strukturze pracy. Doktorantka w trakcie opracowania dysertacji zgromadziła obszerny materiał źródłowy

w postaci aktów prawnych, dokumentów strategicznych, literatury przedmiotu, a także przeprowadziła rozmowy w postaci wywiadów eksperckich z przedstawicielami Wydziału Współpracy Międzynarodowej RCB, SP RP przy Biurze Narodów Zjednoczonych w Genewie oraz Wydziału Polityki Obronnej SP RP przy NATO w Brukseli, a następnie dokonała ich krytycznej analizy i syntezy. Widoczna jest również zdolność do formułowania własnych wniosków, co stanowi jeden z kluczowych wyznaczników dojrzałości badawczej.

Podsumowując, praca doktorska wskazuje na posiadanie umiejętności samodzielnego prowadzenia badań naukowych przez doktorantkę.

- Informacja o ewentualnych nieprawidłowościach

Nieliczne uwagi krytyczne mają charakter redakcyjny. Na str. 138-139 doktorantka raz używa sformułowania 30 okrętów podwodnych, a w kolejnych zdaniach pojawia się określenie 30 okrętów wojennych. Nie pasuje również ostatnie zdanie do treści całego podrozdziału 5.2. Uwagi te nie podważają ogólnej, pozytywnej oceny dysertacji.

Pytania na obronę rozprawy:

1. W trzeciej hipotezie szczegółowej zakłada Pani, że Polska pozostanie największym i najlepiej uzbrojonym krajem wschodniego bloku państw, a co za tym idzie, powinna przyjąć rolę przywódcy. Proszę wyjaśnić, w jakim stopniu Polska jest postrzegana przez inne państwa wschodniej flanki jako naturalny lider w zakresie bezpieczeństwa i obronności?
2. Proszę omówić kryteria doboru ekspertów z którymi przeprowadziła Pani wywiady w ramach pracy nad dysertacją? Proszę odpowiedzieć również, czy podczas rozmów posługiwała się Pani kwestionariuszem wywiadu eksperckiego?
3. Proszę omówić główne problemy towarzyszące budowie odporności polskiego społeczeństwa na zagrożenia?

Końcowa konkluzja i ocena

Ja, niżej podpisany stwierdzam, że recenzowana rozprawa doktorska Pani mgr Dominiki Trojanowskiej spełnia warunki określone w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce i wnioskuję do Rady Dyscypliny Nauki o Bezpieczeństwie Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie o dopuszczenie Pani magister Dominiki

Trojanowskiej do dalszych etapów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie.

.....

podpis